

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 - εργαστήριο Πληροφορικής

Γνωριμία με την ποίηση του Κ. Π. Καβάφη

Από τη διεύθυνση και τους συνδέσμους : www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ν. Λογοτεχνία Β Γυμνασίου → Καβάφης μελετήστε τα βιογραφικά στοιχεία και το έργο του ποιητή .

Στη συνέχεια να απαντήσετε γραπτά στο τετράδιο της Ν. Λογοτεχνίας στα παρακάτω ερωτήματα :

1. Σε ποιες κατηγορίες έχουν χωριστεί τα ποιήματα του Καβάφη και ποια είναι η πηγή έμπνευσης και η θεματολογία της καθεμιάς ;
2. Να καταγράψετε τα βασικά χαρακτηριστικά της ποιητικής του γλώσσας
3. Αφού μελετήσετε τα 6 ποιήματα του Καβάφη που έχετε στο φύλλο εργασίας ,
 - α. να εντάξετε το καθένα στην κατηγορία που κατά τη γνώμη σας ανήκει και
 - β. να εντοπίσετε σε αυτά γνωρίσματα της ποιητικής του γραφής που καταγράψατε προηγουμένως .

ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ : Από τα ποιήματα που διαβάσατε ποιο σάς άρεσε περισσότερο ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας

Τείχη (1896)

Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ
Μεγάλα κι υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη

Και κάθομαι και απελίζομαι τώρα εδώ.
Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη·

Διότι πράγματα πολλά έξω να κάμω είχαν.
Α όταν έκτιζαν τα τείχη πώς να μην προσέξω.

Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.
Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμον έξω.

Κεριά (1899)

Του μέλλοντος οι μέρες στέκοντ' εμπροστά μας
σα μια σειρά κεράκια αναμένα
χρυσά, ζεστά και ζωηρά κεράκια.

Οι περασμένες μέρες πίσω μένουν,
μια θλιβερή γραμμή κεριών σβησμένων·
τα πιο κοντά βγάζουν καπνόν ακόμη,
κρύα κεριά, λιωμένα, και κυρτά.

Δεν θέλω να τα βλέπω· με λυπεί η μορφή των,
και με λυπεί το πρώτο φως των να θυμούμαι.
Εμπρός κυττάζω τ' αναμένα μου κεριά.

Δεν θέλω να γυρίσω να μη δω και φρίξω
τι γρήγορα που η σκοτεινή γραμμή μακραίνει,
τι γρήγορα που τα σβυστά κεριά πληθαίνουν.

Μονοτονία (1908)

Την μια μονότονην ημέραν άλλη
μονότονη, απaráλλακτη ακολουθεί. Θα γίνουν
τα ίδια πράγματα, θα ξαναγίνουν πάλι -
οι όμοιες στιγμές μας βρίσκουνε και μας αφίνουν.

Μήνας περνά και φέρνει άλλον μήνα.
Αυτά που έρχονται κανείς εύκολα τα εικάζει·
είναι τα χθесινά τα βαρετά εκείνα.
Και καταντά το αύριο πια σαν αύριο να μη μοιάζει.

Ιθάκη (1911)

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνas και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνa μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μεν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνas και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνa δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωϊά να είναι
που με τι ευχαρίστησι, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους,
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά,
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί ειν' ο προορισμός σου.

Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.

Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στο δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ'έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δε σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

Όσο μπορείς (1913)

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πιαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κ' εκθέτοντάς την,
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία,
ως που να γίνει σα μιά ξένη φορτική.

Θερμοπύλες (1903)

Τιμή σ' εκείνους όπου στη ζωή των
όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.
Ποτέ από το χρέος μη κινούντες·
δίκαιοι κι ίσιοι σ' όλες των τες πράξεις,
αλλά με λύπη κιόλας κι ευσπλαχνία·
γενναίοι οσάκις είναι πλούσιοι, κι όταν
είναι πτωχοί, πάλ' εις μικρόν γενναίοι,
πάλι συντρέχοντες όσο μπορούν·
πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,
πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους.

Και περισσότερη τιμή τούς πρέπει
όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος,
κι οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2- σχολική τάξη

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗ : ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

1. Χωρίστε το ποίημα σε ενότητες και αποδώστε το νόημά τους με πλαγιότιτλους

2. Τιμή σ' εκείνους όπου στη ζωή των όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες :

διερευνήστε το νόημα των στίχων

α.) σε σχέση με το ιστορικό γεγονός στο οποίο παραπέμπει : στις Θερμοπύλες το 480 π.Χ. οι 300 Σπαρτιάτες μαζί με 700 Θεσπιείς επέλεξαν να μείνουν και να θυσιαστούν για την πατρίδα πολεμώντας τους Πέρσες μέχρις ενός , αν και εκ των προτέρων γνώριζαν ότι , εφόσον είχαν προδοθεί, δεν θα μπορούσαν να ανακόψουν την πορεία των εχθρών.

Β.) προσέξτε τους χρόνους των ρημάτων : όρισαν (αόριστος), φυλάγουν (ενεστώτας) : ποιο σκοπό εξυπηρετεί , τι δηλώνεται με τη χρήση τους ;

3. Εντοπίστε μέσα στο ποίημα τις λέξεις ή φράσεις που προσδιορίζουν το ήθος των ανθρώπων στους οποίους αναφέρεται ο ποιητής

4.α.) Εξηγήστε την επιλογή του ποιητή στους 4 τελευταίους στίχους : σε ποια περίπτωση οι άνθρωποι αυτοί αξίζουν ακόμη μεγαλύτερη τιμή και για ποιο λόγο ;

Β.) Συμφωνείτε μαζί του ή όχι ; Αιτιολογήστε

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

1. Ο Καβάφης με τις «Θερμοπύλες» εκφράζει μια συγκεκριμένη στάση ζωής . Ποια είναι αυτή και κατά πόσον έχει αξία σήμερα ;

2. Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά της ποιητικής γλώσσας του Καβάφη μπορείτε να εντοπίσετε στο ποίημα ; Για όσα βρείτε να δώσετε από ένα παράδειγμα

Έλλειψη ομοιοκαταληξίας

Λιτότητα

Ειρωνεία

Ποιητικός λόγος που πλησιάζει την πεζολογία

Γλώσσα δημοτική με λόγιους τύπους

Ιαμβικό μέτρο (μία άτονη και μία τονισμένη συλλαβή)